

Seminari de recerca en Filologia Catalana
Programa 2020-2021
2n semestre

*** Dimecres, 24 de febrer, 2021 ***

De les cròniques i dietaris als tipus rondallístics: la metodologia dels estudis etnopoètics

Emili Samper Prunera (Universitat Rovira i Virgili)

Hora: 18:00 h

Seminari virtual: <https://cutt.ly/pkMmlYe>

Resum: Prenent com a punt de partida la recerca duta a terme al voltant del folklorista Cels Gomis i Mestre (1841-1915), en aquesta intervenció es mostrarà la metodologia emprada per reconstruir la biografia d'aquest autor (a partir del buidat bibliogràfic de fonts impreses de l'època i també de material inèdit d'arxiu) així com l'edició, estudi i catalogació d'una part concreta de la seva producció (la narrativa folklòrica). Aquesta segona part exemplifica la metodologia utilitzada habitualment en els estudis d'etnopoètica i folklore (de tipus narratiu) amb la consulta de l'índex internacional de tipus rondallístics d'Aarne-Thompson-Uther (ATU), així com d'altres catàlegs de corpus lingüístics específics. La recerca duta a terme en aquests dos àmbits respon a dues línies de recerca dutes a terme des de l'Arxiu de Folklore del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili i forma part de la investigació del Grup de Recerca Identitats en la Literatura Catalana (GRILC) del mateix departament.

*** Dimecres, 10 de març, 2021 ***

Tecnologies de la llengua: Aplicacions, reptes per al català, i el paper de la lingüística

Mireia Farrús (Universitat de Barcelona)

Hora: 18 h

Seminari virtual: <https://cutt.ly/TkMmb6M>

Resum: Les tecnologies de la llengua ens proporcionen una gran quantitat d'aplicacions diverses relacionades amb la llengua oral i la llengua escrita: reconeixement automàtic de la veu, síntesi de veu, reconeixement del locutor, traducció automàtica, anàlisi i generació del discurs, resum de textos, etc. Alhora, l'explosió de noves tecnologies basades en xarxes neuronals ha propiciat un salt qualitatiu molt gran en el funcionament i la implementació de totes aquestes aplicacions en l'àmbit quotidià. En aquest seminari parlarem de les aplicacions existents, de què hem de fer per tenir-les en català, i del rol de la lingüística en un camp actualment dominat per les xarxes neuronals.

*** Dimecres, 21 d'abril, 2021 ***

El Catalan Learner Corpus: una eina per desenvolupar la recerca i l'ensenyament del català com a llengua addicional

Elga Cremades (Universitat de les Illes Balears)

Hora: 18 h

Seminari virtual: <https://cutt.ly/xkMn2x1>

Resum: L'objectiu d'aquest treball és presentar el Catalan Learner Corpus, un corpus informàtic d'aprenents de català creat a partir de la producció escrita continguda als exàmens de català administrats per l'Institut Ramon Llull entre els anys 2009 i 2016. Tal com explica Sylviane Granger (2009), els corpus d'aprenents informatitzats, que es poden definir com "col·leccions electròniques de dades textuais autèntiques produïdes per aprenents d'una llengua addicional reunides d'acord amb criteris de disseny explícits i amb objectius concrets", poden ser de gran utilitat en la mesura que solen estar codificats d'una manera estandarditzada i homogènia i documentats pel que fa a l'origen i la procedència.

I és que un corpus d'aprenents informatitzat, construït de fragments continus de discurs que contenen tant un ús erroni com un ús correcte de la llengua, pot constituir una mostra representativa de la interllengua dels aprenents i per tant pot ser realment útil tant des d'una perspectiva lingüística com des d'una perspectiva pedagògica. Els investigadors en adquisició de llengües es poden beneficiar dels corpus a l'hora d'estudiar com diversos tipus d'aprenents adquireixen determinats trets (ja que els textos solen estar classificats d'acord amb les característiques dels aprenents, les condicions de la producció i el contingut lingüístic dels textos mateixos). Alhora, el professorat i els investigadors d'ensenyament i aprenentatge de llengües poden veure proves concretes de produccions de diferents tipus d'alumnat i, en conseqüència, dissenyar materials i activitats per a cada tipus d'alumne.

Tenint en compte tot el que hem exposat a l'apartat anterior, es vol que el CLC tingui una utilitat triple. En primer lloc, vol constituir la primera col·lecció de dades de la llengua dels aprenents de català, la qual cosa pot ajudar els investigadors a estudiar les característiques de la llengua dels aprenents de català; aquí hi entren, per exemple, qüestions com el grau d'influència de la L1 en l'adquisició del català com a L2, o de les altres L1 en l'adquisició del català com a llengua addicional. En segon lloc, pot ajudar a crear materials i activitats adequats per a cada tipus d'estudiant (en pot ser un exemple la gramàtica catalana per a txecs consultable aquí). I en tercer lloc, pot constituir una manera d'integrar l'estudi de la interllengua de l'alumnat de català en treballs més amplis, que busquin reflexionar sobre qüestions com ara el rol que ha de tenir la gramàtica en l'ensenyament del català com a llengua addicional i, en última instància, en l'ensenyament de qualsevol llengua addicional.

*** Dimarts, 11 de maig, 2021 ***

La recerca en la literatura contemporània des de la transversalitat

Carles Cortés (Universitat d'Alacant)

Hora: 17:00 h

Seminari presencial en línia: <https://cutt.ly/MkMmTWO>

Resum: En la nostra sessió exposarem els principis constitutius del nostre grup de recerca ("Grup d'Estudis Transversals: literatura i altres arts en la Mediterrània Occidental") que pretén impulsar la recerca en les literatures de la Mediterrània Occidental, principalment la catalana i la francesa, des d'una perspectiva de gènere i comparatística, amb una especial atenció a les relacions transversals entre diverses formes d'expressió artística, com ara el cinema o la pintura. Tot plegat per abordar una anàlisi sociològica de la creació, difusió i recepció literària i de les diferents arts que s'hi interrelacionen. En els diversos seminaris que hem impulsat, amb les posteriors publicacions, hem desenvolupat temes transversals com és el cas de la presència de la mar com a símbol de les nostres cultures, la visió de la dona, el tractament del tema de l'exili, les convergències artístiques i textuales africanes en la Mediterrània, la recepció de les traduccions entre els continents europeu i africà o les formes estètiques de l'alteritat, entre altres.